

ת"פ (מרכז) 39740-07-23 - מדינת ישראל נ' רן חן

ת"פ (מרכז) 39740-07-23 - מדינת ישראל נ' רן חן מחוזי מרכז

ת"פ (מרכז) 39740-07-23

מדינת ישראל

נגד

רן חן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[30.12.2024]

כבוד השופטת מרב גרינברג

על ידי בא-כוחו עו"ד ויקי שמואל

גזר דין

1. הנאשם הורשע במסגרת הסדר דיוני בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירה של מעשה פיזיות ורשלנות בחומר נפיץ, לפי סעיף 338(א)(5) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), ובעבירה של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק.

2. כמפורט בעובדות האישום המתוקן, בין הנאשם לבין א' (להלן: "המתלונן") אין הכרות מוקדמת. בין הנאשם לבין ע', ד' וא', בני דודיו של המתלונן, ישנה הכרות מוקדמת (להלן יחד עם ת', אביהם של ע' וד': "המתלוננים"). ביום 5.7.23 בשעה 21:23 נהג המתלונן ברכבו כשאחר ישב לצדו, באותה עת רכב הנאשם על קורקינט חשמלי באותו רחוב. המתלונן עקף את הנאשם והתקדם לעבר הכיכר, הנאשם המשיך ברכיבה לעבר רכבו של המתלונן, נכנס לנתיב הנגדי והגיע אל מול רכבו של המתלונן. הנאשם שאל את המתלונן: "למה אתה נוהג ככה?" והחל להכותו באגרופים בפניו. בשלב מסוים, פתח את דלת רכבו של המתלונן, כתוצאה מכך נפל הטלפון של המתלונן ונשבר. עוברת אורח שנקלעה למקום ניסתה להרגיע את הנאשם, והמתלונן ניצל את ההזדמנות לאסוף את הטלפון ונסע מהמקום. בסמוך לאחר מכן הגיע המתלונן יחד עם ת' דודו לתחנת המשטרה להגיש תלונה נגד הנאשם, והנאשם נחקר תחת אזהרה. עובר לשעה 04:33 רכב הנאשם על אופניים חשמליים בסמוך לביתו של תמיר ומשפחתו, והשליך לכיוון הבית רימון הלם שבכוחו להזיק לאדם בעת התפוצצותו, והרימון פגע ברגלו של אוראל. משהבחינו המתלוננים ברימון, התרחקו ממנו במהירות והרימון התפוצץ וגרם לקול נפץ ותאורה שהעירה בבהלה את בני משפחת המתלוננים שישנה באותה עת בבית.

תסקירי שירות המבחן

3. בהתאם להסכמות הצדדים ומפאת גילו הופנה הנאשם לתסקיר שירות מבחן. הנאשם בן 22, מתגורר עם אמו ואחיו. הוא השלים 12 שנות לימוד, סבל מקשיי למידה ובעיות התנהגות הכוללות אלימות כלפי בני גילו ואנשי הצוות. בגיל 14 הועבר למעון "נווה חורש" ובהמשך ל"גילעם". לאחר לימודיו עבד כשנתיים בעבודות מזדמנות ובגיל 19 גויס לצבא, כעבור מספר חודשים שוחרר על רקע אי התאמה. הנאשם מסר כי כיום הוא מנהל קשר חיובי עם שני הוריו.

הנאשם שלל שימוש בסמים ומסר כי צורך אלכוהול בסופי שבוע באופן מינורי, עם זאת, רוב אירועי האלימות שבהם היה מעורב קרו תחת השפעת אלכוהול. הנאשם מסר כי לאחר הוויכוח הראשון עם המתלונן התברר לו הקשר המשפחתי למתלוננים אחרים והוא חשש מפני פגיעה עתידית בו. עוד טען שסבר שמדובר בסוג רימון שאינו יכול להזיק. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מצמצם מחומרת מעשיו ומתקשה להבין את הבעייתיות בניהול קשרים שוליים. הנאשם שולב בקבוצה טיפולית, הגיע באופן רציף, שיתף פעולה והביא תכנים משלו וממתין להתחיל לקבוצה טיפולית נוספת.

להתרשמות שירות המבחן, הנאשם מגיב באימפולסיביות ותוקפנות במצבי פגיעה בכבודו או במצבים בהם חש שמצופה ממנו להגיב באלימות. הוא התחבר לסביבה שולית מתוך רצון לשייכות, אימץ דפוסים עברייניים ועשוי לפעול באופן אלים ופורץ חוק. הנאשם מבין את הבעייתיות בהתנהלותו האלימה, אך התקשה בעבר לערוך שינוי ולבחון באופן מעמיק את הגורמים שבבסיסה. לצד זאת הוערך כי כיום הנאשם בעל מוטיבציה לניהול אורח חיים נורמטיבי, ובעל יכולת לציית לגבולות חיזוניים, מצליח להיתרם מטיפולים קודמים וחווה את ההליך הפלילי כמרתיע. לפיכך בא שירות המבחן בהמלצה שיקומית בדמות צו של"צ וצו מבחן.

4. הנאשם הופנה לתסקיר משלים בהמשך להחלטתי ונוכח עתירת המאשימה לעונש מאסר (החלטה מיום 15.7.24). מתסקירו המשלים (מיום 9.10.24) נלמד כי הנאשם הופנה לקבוצה טיפולית נוספת וצפוי להשתלב בה בזמן הקרוב, הנאשם שולב בשיחות פרטניות במהלכן שיתף שממוקד כיום בתפקוד תקין בתחום התעסוקתי לצורך כסוי חובותיו. הנאשם ניתק קשרים שוליים, ומבין שבמצבי לחץ עלול לפעול באימפולסיביות, עורך מאמצים להגיב במצבי קונפליקט באופן מווסת, תוך שהיית תגובה או התרחקות ממקום האירוע. להתרשמות שירות המבחן, בהיותו נתון תחת גבולות חיזוניים הנאשם מתגייס לתפקוד תקין ויציב, ומתוך הקושי שחווה בתנאים המגבילים התגייס לטיפול ולשינוי. הנאשם עורך מאמצים לשינוי מהלך חייו, מצליח לשמור על תפקוד תקין, מעוניין בקשר עם שירות המבחן, בטיפול ובקבלת כלים נוספים להתנהלות תקינה. שירות המבחן שב על המלצתו לענישה שיקומית.

5. מהתסקיר הסופי (24.12.24), עולה כי הנאשם השתלב בטיפול קבוצתי, במפגשים שבהם נכח היה פעיל ומעורב והחל להביא חלקים אישיים הקשורים במשפחתו ובקשרים השוליים שניהל לאורך השנים. בתוך כך הוגש כנגדו כתב אישום בגין עבירת אלימות (לא הוצג לעיוני). שירות המבחן התרשם כי הנאשם מבין את הצורך בטיפול, ניכרת מוכנותו להמשך הגעה לפגישות קבוצתיות בנתניה גם ממקום מעצרו בקריית גת, הוא משתף פעולה במפגשים קבוצתיים ופרטניים תוך הבנת הצורך בהחזקה טיפולית ובשינוי מהלך חייו, ויכול להיתרם מההליך הטיפולי.

לסיכום, ממליץ שירות המבחן על ענישה חינוכית הכוללת צו של"צ בהיקף 180 שעות לצד צו מבחן ורכיבי ענישה נוספים, לחילופין ממליצים על מאסר בעבודות שירות על מנת לאפשר את המשך הטיפול. עוד ממליץ להמנע מהטלת מאסר בפועל כדי לשמור על הישגיו הטיפוליים של הנאשם ולהרחיקו מסביבה עבריינית. תמצית טיעוני הצדדים לעונש

6. המאשימה, באמצעות ב"כ עו"ד גבי פאר, עתרה להשית על הנאשם 15 חודשי מאסר, לצד מאסר מותנה, פסילת רישיון, קנס ופיצוי משמעותי למתלוננים. כמו כן, בהסכמת ההגנה, עתר לחילוט האופניים החשמליים ששימשו את הנאשם לביצוע העבירה. לטענתה מעשיו החמורים של הנאשם פגעו בערכים המוגנים ברף הגבוה, ויש לבכר את שיקולי הגמול וההרתעה על פני שיקולי השיקום. הנאשם בחר להשתמש באלימות כדרך לפתרון סכסוכים- ביחס לחלק הראשון של האירוע נטען כי על רקע ויכוח סתמי, נהג הנאשם בבריונות חמורה בכביש, תוך הכאת המתלונן ופתיחת דלת רכבו. מעשיו הופסקו רק בעקבות התערבות של עוברת אורח. הנאשם לא הורתע מכך שנחקר במשטרה בגין האירוע, ועוד באותו לילה השליך רימון הלבם לבית המתלוננים שאף התפוצץ. לנאשם היו מספר הזדמנויות להפסיק את האירוע המתגלגל, אך הוא בחר להמשיך ולהסלים את מעשיו. השלכת הרימון באמצע הלילה דרשה תכנון מוקדם, והייתה עלולה לגרום לנזק חמור. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם חשש שהמתלוננים ינקמו בו, ובמקום לפתור את הסכסוך בדרכי שלום הוא פעל באלימות. לטענת ב"כ המאשימה, אין הלימה בין תוכן התסקיר לבין ההמלצה הסופית של שירות המבחן, כמו כן ניסיונות עבר לטיפול בנאשם כשלו.
7. בפתח הדיון שנקבע להיום ביקשה המאשימה להשלים את טיעוניה ובמסגרתם הגישה כתב אישום חדש שהוגש כנגד הנאשם (ת/1), לטענתה בעבירה בנסיבות דומות ויש בכך כדי ללמד על כך שהנאשם לא עבר הליכי טיפול אפקטיביים.
8. ב"כ הנאשם, עו"ד ויקי שמואל עתר לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל עליו ענישה צופה פני עתיד. הודגש כי כתב האישום תוקן באופן משמעותי בשל קשיים ראייתיים, הנאשם הורשע במעשה פיזיות ורשלנות חלף נשיאת נשק וניסיון פגיעה בנסיבות מחמירות, ובתקיפה סתם. הנאשם צעיר שהודה בהזדמנות הראשונה ומאז מעצרו שולב בטיפול בשירות המבחן, תסקיריו אמנם אינם "מושלמים" (כהגדרתו) אך ביקש לזקוף לזכותו של הנאשם את שיתוף הפעולה הממושך עם שירות המבחן, מאמציו להתרחק מסביבתו הקודמת, שהייה בתנאים מגבילים ובריחוק רב ממשפחתו במשך תקופה ארוכה ואת עברו הנקי. עוד נטען ששירות המבחן חזר בעקביות על המלצתו השיקומית, סבור ששליחתו למאסר תפגע בהישגיו ותגרום לנסיגה בהתנהלותו. ב"כ הנאשם הדגיש את נסיבות חייו של הנאשם וטען שיש לתת לו הזדמנות להמשיך בטיפול על מנת שלא ייפול לנטל על החברה.
9. הנאשם בדברו האחרון הביע צער על מעשיו ונטל אחריות על מעשיו, ציין כי בתקופה שבה שהה במעצר בית השתלב בטיפול והתרחק מהחברה שאליה השתייך. הנאשם הוסיף כי "זה לא בשבילי החיים האלה" וכן שהוא משלם מחירים בגין מעשיו.
- דיון והכרעה
מתחם העונש ההולם

10. על ההליך שבפניי חלים עקרונות הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק. ע"פ הוראות אלו, העיקרון המנחה בענישה הינו עקרון ההלימה שפירושו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ובמידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בדרכו של עקרון זה, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך שהוא מתחשב בערך החברתי המוגן שנפגע ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבותיה הקונקרטיות של העבירה. בשלב הבא, לאחר שנקבע מתחם העונש, ובית המשפט לא מצא מקום לחרוג ממנו לקולא או לחומרא, נקבע העונש הראוי תוך התחשבות בנסיבות העושה.
11. הנאשם חטא בהתנהלות אלימה בשתי הזדמנויות אך מאחר שקיימים זיקה וסמיכות זמנים בין המקרים הם מהווים אירוע עונשי אחד וייקבע בגינם מתחם עונש כולל. במקרה דנן, פגעו מעשי הנאשם פגיעה מוחשית בערכים החברתיים של כבוד האדם, שלומו ובטחונו.
12. במסגרת האירוע הראשון תקף הנאשם את המתלונן על רקע שימוש בדרך, הכה במכת אגרוף בפניו ואף פתח את דלת רכבו וגרם לשבירת מכשיר הטלפון שבו החזיק המתלונן. הנאשם חדל ממעשיו אך בשל התערבות עוברת אורח. האירוע השני, השלכת רימון הולם באישון ליל לבית המתלוננים מהווה עליית מדרגה משמעותית, הנאשם ביצע מעשה נקם לאחר שהמתלונן הגיש כנגדו תלונה במשטרה, בזמן השלכת הרימון ישבו בני משפחת המתלונן מחוץ לביתם, הרימון פגע ברגליו של אחד מהמתלוננים. הרקע המלא למעשי הנאשם לא הובהר אך נטען כי בין הנאשם לבני משפחת המתלונן סכסוך קודם. מעשה זה של הנאשם עלול היה לגרום לנזק משמעותי לנוכח שהייתם של המתלוננים בחצר הבית. בפועל, הרימון פגע ברגלו של אחד מהם והמתלוננים כולם התרחקו במהירות בטרם התפוצץ הרימון. השלכת הרימון כתגובה ישירה לתלונת המתלונן נגדו מלמדת על העדר מורא מהחוק וזלזול בגורמי אכיפת החוק.
- אשר לסוג הנשק, רימון הולם, אמנם אין המדובר בנשק בדרגת מסוכנות גבוהה ביחס לרימון רסס וכלי נשק אחרים, אך אין להקל בו ראש שכן טמון בו סיכון לא מבוטל לפגיעה בגופו של אדם: "העובדה שתוצאתו של הפיצוץ איננה ההרס והחורבן הנגרמים מרימונים "רגילים" - אינה גורעת מ"נפיצותו" של הרימון המחולל אותו...טשטושו של אדם והכנסתו למצב של הולם - הינם נזקים" [ע"פ 7124/06 דרורי נ' מדינת ישראל, פסקאות 9-10 (9.5.2007); ע"פ 7386/13 עווד נ' מדינת ישראל (23.3.2013)].
13. בצד זאת כתב האישום תוקן לקולא, בעיקר בהקשר להוראת החיקוק, ככל הנראה בשל קשיים ראייתיים ובגין מעשה השלכת הרימון הורשע הנאשם בעבירות פיזיות ורשלנות באופן שמשפיע משמעותית על רמת אשמו. על יסוד מכלול נסיבות המעשים מצאתי לקבוע כי פגיעתם בערכים המוגנים משמעותית.
- מדיניות הענישה הנוהגת
14. הצדדים לא הפנו לפסיקה לתמיכה בעתירתם העונשית ולא בכדי, השילוב בין השלכת רימון להרשעה בעבירת פיזיות הוא חריג מאד ומכאן הקושי לאתר פסיקה מתאימה של בתי משפט שלום או מחוזי. הנאשם הורשע כאמור במסגרת הסדר דיוני ומטעמים שברובם ראיתיים, בעבירה לפי סעיף 338(א)(5) לחוק, עבירת עוון שהעונש המירבי העומד לצדה הוא 3 שנות מאסר.

15. לאחר עיון מעמיק בפסיקה מצאתי להפנות לפסקי הדין הבאים: ת"פ (מחוזי מר') 2073-06-16 מדינת ישראל נ' משה אורן (9.7.2017), במקרה זה הורשע הנאשם, צעיר לפני גיוס, בעבירת פזיזות ורשלנות בחומר נפיץ. הנאשם ירה באמצעות רובה אוויר לעבר רכב, על רקע שימוש בדרך, וניקב את חלון הרכב. נקבע מתחם הנע בין מאסר על תנאי ל-10 חודשי מאסר, על הנאשם נגזרו 3 חודשי עבודות שירות; ת"פ (מחוזי חי') 5857-04-18 מדינת ישראל נ' עמאש (27.11.2018), הנאשם קשר קשר עם קטין להשליך חומר נפיץ שטיבו לא הוברר לעבר אטליוז. נעשו מספר נסיונות להשליך את החומר הנפיץ שלא התפוצץ. הנאשם הורשע בארבע עבירות קשירות קשר לביצוע עוון, עבירת פזיזות בחומר נפיץ וניסיון לאיומים, נקבע מתחם הנע בין שנה לשנתיים מאסר, נגזר על הנאשם עונש מאסר בתחתית המתחם, ערעור הגנה שהוגש, ע"פ 140/19, נדחה (8.8.2019); בת"פ (שלום י-ם) 28340-08-11 מדינת ישראל נ' לוי (15.7.2020) הורשע הנאשם בעבירת פזיזות ורשלנות ובעבירה של היזק במזיד. הנאשם עבד כמאבטח ובמהלך יוכוח בינו לבין אחר ירה באמצעות אקדחו האישי ופגע באדם ובכלי רכב. הנאשם, אב לשני ילדים מאומצים, נסיבותיו ייחודיות נדון לעונש שיקומי. המאשימה עתרה למתחם הנע בין 6-12 חודשי מאסר.
16. במקרים שבהם הורשעו נאשמים במעשה השלכת רימון הלם והורשעו בעבירות של נשיאת נשק ופגיעה מוטלים, על פי רב, עונשי מאסר שאינם ברף גבוה בשל סוג הנשק [ע"פ 8845/15 פואז נ' מדינת ישראל (17.11.2016) - 18 חודשים]; ע"פ 5336/16 עזאם נ' מדינת ישראל (8.9.2016) - 18 חודשים לנהג ו-28 למשליך שני רימונים; ת"פ (מח' ת"א) 7133-07-20 מדינת ישראל נ' רוזן (6.9.2022) - 19 חודשים].
17. לאחר שבחנתי את מכלול נסיבות מעשי הנאשם, בשים לב לתיקון כתב האישום, אני קובעת מתחם ענישה הנע בין 9-20 חודשי מאסר.
גזירת עונשו של הנאשם
18. הנאשם צעיר כבן 22, ללא עבר פלילי, ניתן להתרשם כי במועד המעשים התנהל הנאשם באופן אימפולסיבי, אחז בדפוסים שוליים וחבר לחברה עבריינית. לאחר ששוחרר ממעצרו בתיק זה היה נתון חודשים רבים בתנאי איזוק, במעצר בית מרוחק מביתו ומסביבתו, עוד היה נתון בטיפול שירות מבחן תקופה ארוכה ושולב בקבוצות טיפוליות ובטיפול פרטני. הנאשם שיתף פעולה עם גורמי הטיפול, הליך הטיפול התקדם בקצב איטי בעיקר בשל קשיים אובייקטיביים שאינם קשורים לנאשם, שירות המבחן בא כבר בתסקירו הראשון בהמלצה טיפולית וסבור כי ככל שהנאשם ישולב בטיפול לשינוי דפוסי, יפחת הסיכון הנשקף ממנו והוא יצליח לייצב את אורח חייו.
19. לצורך בחינת נכונותו הטיפולית של הנאשם והתגייסותו להליכי טיפול מצאתי לקבל בעניינו תסקירים נוספים שעוקבים אחרי המשך הטיפול, כעולה מהם הנאשם משולב בטיפול, מבין את הצורך בטיפול וניכרת מוכנותו ונכונותו להמשיך בשיתוף פעולה עם שירות המבחן, המלצת שירות המבחן היא להסתפק בענישה שיקומית-חינוכית בדמות צו של"צ.

20. התמונה המשתקפת מהתסקירים אינה מלמדת על הליך שיקומי משמעותי ועמוק אלא על פוטנציאל שיקומי ככל שהנאשם ימשיך בטיפול, מטעם זה לא מצאתי מקום לקבל את עתירת ההגנה והמלצת שירות המבחן שאין בה כדי ליתן משקל, ולו באופן חלקי, לאינטרסים ציבוריים והפגיעה במתלוננים. עיינתי בכתב האישום החדש שהוגש כנגד הנאשם (1/ת) ואכן יש טעם בטענת המאשימה, הסתבכות בתיק נוסף מלמדת על התנהלות של יישוב סכסוכים בדרכי אלימות. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים אני גוזרת על הנאשם עונש בתחתית המתחם, מצאתי ליתן לו הזדמנות בלתי חוזרת להוכיח את עצמו תוך תחשבות בכך שמאסר ממש עלול לדרדר את מצבו, ולקבוע כי עונשו בדרך של עבודות שירות. עוד אטיל על הנאשם צו מבחן ופיצוי לטובת המתלוננים. נתתי דעתי לכך שהנאשם שהה במעצר ממש כחודש ומחצה ולאחר מכן בתנאי איזוק.

בצד זאת, אני מזהירה את הנאשם, כי ככל שלא ישתף פעולה עם גורמי הטיפול/ימסור בדיקות שתן לא נקיות/יפתחו כנגדו תיקים חדשים בעבירות אלימות אראה בכך הפרה בוטה של תנאי הפיקוח וסיבה טובה להפקעת הצו וגזירת עונש אחר תחתיו שעלול להיות מאסר בפועל.

סוף דבר

21. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. הנאשם ירצה את העבודות במועצה הדתית נתניה, החל מיום 26.1.25 עד השעה 08:00 במשרדי הממונה ברמלה.

ב. הנאשם מוזהר בחובת שיתוף פעולה עם הממונה ובהשלכות אי שיתוף הפעולה.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מהיום עבירת אלימות (לרבות נשק) מסוג פשע.

ד. 3 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מהיום עבירת אלימות מסוג עוון.

ה. מורה על חילוט האופניים החשמליים ששימשו לביצוע העבירה לטובת המדינה.

ו. פיצוי בסך 2,000 ₪ למר אדיר אלגוב (ע"ת 4) ופיצוי בסך 2,000 ₪ למר אוראל אסרף (ע"ת 9). הפיצוי ישולם ב-2 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 10.1.25. ניתן לקזז מהפקדה בהליך המעצר, תושב למפקיד לאחר תחילת מועד ריצוי העבודות.

ז. צו מבחן בן 12 חודשים החל מהיום. חובת שיתוף פעולה עם שירות המבחן. צו כללי למוצגים.

העתק גזר הדין יישלח לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ט כסלו תשפ"ה, 30 דצמבר 2024, במעמד הצדדים.